

Tjänsteskrivelse

2024-03-11

Diarienummer: 24SON5

Handläggare:

Dan Törnros
026-17 80 00
dan.tornros@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Remissyttrande – Motion från (M) - För ett säkrare nattliv i Gävle

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget

Sammanfattning

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2023-09-25 väckte Emelie Taimi (M) och Julia Söderström (M) rubricerad motion med följande yrkande:

- Att riktlinjerna för serveringstillstånd justeras så att restauranger och serveringsställen kan beviljas serveringstillstånd fram till 04.00 samt
- Att serveringstid på uteservering kan beviljas fram till 02.00

Begäran om yttrande inkom till Socialnämnden 2024-01-04. I begäran om yttrande/remissen fanns det följande frågor att besvara:

- Är det något som vi redan gör/finns idag?
- Något som det redan tagits beslut om?
- Är det i linje med ambitioner i politiskt beslutande program eller andra inriktningsbeslut?
- Är det rimligt och önskvärt i verksamheterna?
- Förbättrar det för kunden/medborgaren?

- Är det förenligt med lagen?
- Är det möjligt att genomföra detta inom befintlig ram eller behövs det resurstillskott eller omfördelning/nya prioriteringar?

Yttrande

Livsmedel och tillstånd har inom ramen för beredning av förslag på yttrande från Socialnämnden remitterat motionen till Lokalpolisområde Gästrikland.

Lokalpolisområdets svar har klippts in på aktuellt ställe nedan.

Justering av riktlinjerna för serveringstillstånd så att restauranger och serveringsställen kan beviljas serveringstid fram till 04.00

- **Är det något som vi redan gör/finns idag? Något som det redan tagits beslut om?**

Nej, riktlinjerna anger idag serveringstid fram till som längst kl. 03.00 och då bara tidsbegränsat ett år i taget. Tillstånd för stadigvarande servering, det vill säga utan slutdatum, medges i dagens riktlinjer till kl. 02.00.

Rent formellt finns inget hinder för att redan idag medge serveringstid till klockan 04.00 i ett enskilt ärende. De kommunala riktlinjerna begränsar inte nämndens beslut på samma sätt som lagregler gör. Men eftersom riktlinjernas syfte bland annat är att göra det lättare att förutse om en ansökan kan bifallas och att kommunen ska behandla ansökningar om serveringstillstånd på ett likvärdigt sätt, är det inte önskvärt att nämnden gör avsteg från riktlinjerna annat än i undantagsfall.

- **Är det i linje med ambitioner i politiskt beslutande program eller andra inriktningsbeslut? Är det rimligt och önskvärt i verksamheterna? Förbättrar det för kunden/medborgaren?**

Nej, motionen rör just ändring i riktlinjerna, vilka är ett slags politiskt beslutat program/inriktningsbeslut. Förslaget ligger alltså inte i linje med rådande program/inriktning. Avseende om det är rimligt, önskvärt och till förbättring för kunden/medborgaren hänvisas till Lokalpolisområdets yttrande:

Inom Lokalpolisområdets ansvar ligger bl.a. att sörja för ordning och säkerhet. Kroglivet och utskänkningsområdet är ett sådant område vilket inbegriper ordning och säkerhet där Polisen agerar både genom tillsyn enligt Alkohollagen och genom direkta ingripanden. Inte sällan nyttjas också ordningsvakter i syfte att upprätthålla ordningen säkerheten på uppdrag av ägaren och som förordnas av Polisen.

När det gäller frågan om längre öppettider, anser Lokalpolisområde Gästrikland att enbart förlängda öppettider inte bedöms gynna ordningen och säkerheten i kroglivet. Polisen har därför fortsatt uppfattningen att det allmänt sett får anses vara klarlagt att sen servering av alkohol på restaurang leder till förhållandevis högre berusningsgrad hos gästerna än vad servering under tidigare öppethållande ger. Detta ökar risken för konflikter mellan personer på och i omedelbar anslutning till serveringsstället (SOU 2009:22 s. 208). Det torde även genom utredningar och myndighetsrapporter vara klarlagt att det finns ett samband mellan sena serveringstider och ökade risker för berusningsskador, våldshandlingar och störande av ordning på allmänna platser (SOU 2009:22 s. 206 ff.).

Sammantaget är det Lokalpolisområde Gästriklands uppfattning att nuvarande tillämpning för serveringstider i Gävle kommun bör bibehållas.

- **Är det förenligt med lagen?**

Det kan diskuteras. Vad gäller förslaget i stort. Kommunen har enligt AL 8:19 beslutanderätten över serveringstiderna. Samtidigt är alkohollagen en social skyddslagstiftning, där återhållsamhet och begränsning av tillgång till alkohol är centrala verktyg.

Själva argumentet ökad konsumtion för att gynna näringslivet står dock i direkt motsats till lagstiftarens syfte med den sociala skyddslagstiftningen. Gällande utvidgade serveringstider anges följande i förarbetena till förra alkohollagen (prop. 1994/95:89 s 97 f). Socialnämnden har gulmarkerat resonemanget om skyddslagstiftning kontra gynnande av näringsliv:

"Utvecklingen i framför allt storstäderna har emellertid gått mot alltmer utsträckta serveringstider. Företrädesvis har klockan 03.00 angetts som sluttid men exempel finns på än mer utsträckta serveringstider. Inte sällan har de riktigt sena sluttiderna lämnats under en provotid efter godkännande av såväl kommunen som polismyndigheten.

Utvecklingen visar således att det finns ett visst behov av lokal variation vad gäller serveringstidens förläggning. Mot bakgrund bl.a. härav saknas det för närvarande tillräckliga skäl att lagligen begränsa serveringstiderna till ett visst klockslag.

Det måste dock kraftfullt understrykas att reglerna om serveringstider utgör en inte oväsentlig del av den svenska alkoholpolitiken och att sociala hänsyn därför skall ha klart företräde framför affärsmässiga eller konkurrensmässiga sådana. Enbart den omständigheten att en konkurrerande restaurang redan erhållit utsträckt serveringstid kan inte motivera bifall till en ansökning av ifrågavarande slag. Kommunen måste som tillståndsmyndighet i varje enskilt fall bedöma riskerna för olägenheter i samband med en utsträckning av serveringstiden. Polismyndighets och miljöförvaltnings yttranden och inställning skall alltid tillmätas stor betydelse vid bestämmande av serveringstider. Detta gäller inte minst vid prövning av ansökningar om tillstånd till servering efter klockan 01.00."

- **Är det möjligt att genomföra detta inom befintlig ram eller behövs det resurstillskott eller omfördelning/nya prioriteringar?**

En utökad serveringstid till klockan 04.00 skulle sannolikt kräva resurstillskott eller omfördelning/nya prioriteringar i tillståndsgruppens verksamhet. Orsaken är att ökad tillsyn nattetid genererar ökade kostnader för tillsynen.

Främst innebär ökat antal tillsynstimmar sent på natten att fler tillsynstimmar genererar Ob-tillägg, men även för att ett större spann i stängningstiderna hos de serveringar som ska besökas, medför mer väntetid, det vill säga ineffektiv tid, i tillsynsschemat för att kunna besöka de sena serveringarna inom ramen för en tillsynskväll.

Om man i stället för väntetider skulle lägga separat tillsyn på ett till två ställen med start kl. 02.00 på natten, skulle sannolikt inte Ob-tillägg vara tillräckligt för att värva intresserade inspektörer till passen utan en högre ersättning än idag skulle krävas för att få arbetet utfört av inspektörer.

För handläggarna gör reglerna om dygns- och veckovila att det påverkar handläggningskapaciteten mer om man slutar sitt tillsynspass 04.30 än om man kan avsluta det 02.30. På det sättet kostar senare tillsynstider resurser i form av lägre bemanning i tillsynsgruppen i början på en vecka efter att handläggare har genomfört natttillsyn en lördagsnatt.

Serveringstid på uteservering kan beviljas fram till 02:00

- **Är det något som vi redan gör/finns idag? Något som det redan tagits beslut om?**

Ja, nuvarande riktlinjer säger: *I Gävle kommun beviljas som regel serveringstid utomhus inom normaltiden för serveringstillstånd, det vill säga mellan 11.00-01.00. Kommunen gör dock en individuell prövning i alla ansökningsärenden.*

Serveringstiden för uteservering kan komma att begränsas i förhållande till serveringstid inomhus. Detta sker främst i de fall där verksamhet på uteserveringen riskerar att störa närboende.

Således kan serveringstid på uteservering redan idag beviljas fram till 02:00 utan att det utgör en konflikt med riktlinjerna.

Övriga frågor bör kunna besvaras jakande med undantag för en väsentlig aspekt vad gäller frågan

- **Om förslaget förbättrar för kunden/medborgaren**

En alltför generös tillståndsgivning avseende serveringstid utomhus för en verksamhetsutövare har över tid visat sig drabba andra verksamhetsutövare.

Uteserveringar är främst aktuella under sommarsäsongen. Vi har sett att de verksamheter som bedriver åretruntservering och inte har fysisk möjlighet att etablera en uteservering, riskerar att slås ut från marknaden av verksamheter som har små eller inga inomhuslokaler som kostar pengar vintertid och som kan attrahera majoriteten av restauranggästerna kvällstid på sommaren.

När uteserveringarna ska vara utrymda 01.30 och det alltså bara är 1,5 timme tills nattklubbarna stänger, är det väldigt svårt för nattklubbarna att motivera gästerna att betala inträde för ett besök hos dem sommartid. Det är också svårt att generera tillräckliga intäkter från servering av mat och dryck på en så kort tid av dygnet.

Alternativet att stänga nattklubbarna sommartid, skulle vara betungande för verksamhetsutövaren som har fasta kostnader hela året. Det skulle också innebära förlorade arbetstillfällen och osäkrare anställningar i de verksamheterna och potentiellt lägre skatteintäkter för kommunen.

Sommarsäsongens vikande kundunderlag, när gästerna dras till uteserveringarna, kan därför tvinga åretruntsserveringarna att stänga permanent. I förlängningen kan en sådan utveckling omvandla Gävle till en "sommarstad" där nöjesutbudet blir mycket smalare vintertid. Det kan inte ses som en förbättring för kommuninvånarna och naturligtvis inte heller för de verksamhetsutövare som har investerat i åretruntverksamheter.

Dan Törnros

Enhetschef

Livsmedel och tillstånd